

НИЙГМИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН 20... ОНЫ МЭДЭЭ

А.ХАЯГИЙН ХЭСЭГ

	Нэр	Код
Аймаг, нийслэл		
Сум, дүүрэг		
Баг, хороо		

1. Баг, хорооны засаг дарга нар нэгтгэж жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-ны дотор сумын ЗДТГ, дүүргийн статистикийн хэлтэст маягтаар хүргүүлнэ.
2. Сумын ЗДТГ, дүүргийн статистикийн хэлтэс 12 дугаар сарын 30-ны дотор аймаг, нийслэлийн статистикийн газар, хэлтэст цахимаар ирүүлнэ.
3. Аймаг, нийслэлийн статистикийн газар, хэлтэс дараа оны 1 дүгээр сарын 7-ны дотор Үндэсний статистикийн хороонд цахимаар ирүүлнэ.

1. ӨНЧИН ХҮҮХЭД

Үзүүлэлт	МД	Бүгд	Байршил				Насны бүлэг					
			Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө	0-4	5-9	10-14	15	16	17
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Бүтэн өнчин хүүхдийн тоо	1											
Эмэгтэй	2											
Хагас өнчин хүүхдийн тоо	3											
Эмэгтэй	4											

Балансын шалгалт: Багана1= Багана (2:5) = Багана (6:11)

2. ӨРХ ТОЛГОЙЛСОН ЭХ /ЭЦЭГ/

Үзүүлэлт	МД	Бүгд	Байршил				Ам бүлийн тоо		
			Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө	3 хүртэлх	3-5	6, түүнээс дээш
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8
Бүгд $Мөр1 = Мөр (2+3)$	1								
Эх	2								
Эцэг	3								

Балансын шалгалт: Багана1= Багана (2:5) = Багана (6:8)

3. АРВАН НАЙМ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХЭДТЭЙ ӨРХ ТОЛГОЙЛСОН ЭХ /ЭЦЭГ/

Үзүүлэлт	МД	Бүгд	Байршил				Хүүхдийн тоо					
			Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө	1	2	3	4	5	6, түүнээс дээш
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Бүгд $Мөр1 = Мөр (2+3)$	1											
Эх	2											
Эцэг	3											

Балансын шалгалт: Багана1= Багана (2:5) = Багана (6:11)

4. ӨРХ, ӨРХИЙН ГИШҮҮДИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт	МД	Бүгд	Байршил			
			Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө
А	Б	1	2	3	4	5
Ихэр хүүхэдтэй өрхийн тоо <i>Мөр1= Мөр (2:4)</i>	1					
2 ихэр хүүхэдтэй өрх	2					
3 ихэр хүүхэдтэй өрх	3					
4, түүнээс дээш ихэр хүүхэдтэй өрх	4					
Ихэр хүүхдийн тоо <i>Мөр5= Мөр (6:8)</i>	5					
2 ихэр хүүхдийн тоо	6					
3 ихэр хүүхдийн тоо	7					
4, түүнээс дээш ихэр хүүхдийн тоо	8					
18 хүртэлх насны 4, түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхийн тоо <i>Мөр9= Мөр (10:13)</i>	9					
4 хүүхэдтэй өрхийн тоо	10					
5 хүүхэдтэй өрхийн тоо	11					
6 хүүхэдтэй өрхийн тоо	12					
7, түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхийн тоо	13					
Ганц биеэрээ өрх үүсгэн амьдарч буй ахмад настай хүний тоо <i>Мөр14= Мөр (15+16)</i>	14					
60, түүнээс дээш настай эрэгтэй	15					
55, түүнээс дээш настай эмэгтэй	16					
Тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоогдоогүй ахмад настай хүний тоо <i>Мөр17=Мөр (18+19)</i>	17					
60, түүнээс дээш настай эрэгтэй	18					
55, түүнээс дээш настай эмэгтэй	19					
Байгалийн гамшигт өртсөн хүүхдийн тоо	20					
Эмэгтэй	21					

Балансын шалгалт: Багана1= Багана (2:5)

5. "ЭХИЙН АЛДАР" ХОЁРДУГААР ЗЭРГИЙН ОДОНТОЙ ЭХИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлт	МД	Эхийн тоо					Хүүхдийн тоо						
		Бүгд	Байршил				Бүгд	Насны бүлэг					
			Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө		0-4	5-9	10-14	15-18	19	20+
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Бүгд <i>Мөр1= Мөр(2:17)</i>	1												
25 хүртэлх	2												
25-29	3												
30-34	4												
35-39	5												
40-44	6												
45-49	7												
50-54	8												
55-59	9												
60-64	10												
65-69	11												
70-74	12												
75-79	13												
80-84	14												
85-89	15												
90-94	16												
95+	17												

Балансын шалгалт: Багана1= Багана(2:5), Багана 6 =Багана(7:12)

6. "ЭХИЙН АЛДАР" НЭГДҮГЭЭР ЗЭРГИЙН ОДОНТОЙ ЭХИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлт	МД	Эхийн тоо					Хүүхдийн тоо						
		Бүгд	Байршил				Бүгд	Насны бүлэг					
			Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө		0-4	5-9	10-14	15-18	19	20+
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Бүгд <i>Мөр1= Мөр(2:17)</i>	1												
25 хүртэлх	2												
25-29	3												
30-34	4												
35-39	5												
40-44	6												
45-49	7												
50-54	8												
55-59	9												
60-64	10												
65-69	11												
70-74	12												
75-79	13												
80-84	14												
85-89	15												
90-94	16												
95+	17												

Балансын шалгалт: Багана1= Багана(2:5), Багана 6 =Багана(7:12)

7. ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮН

Үзүүлэлт	МД	Бүгд	Байршил						Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөл						
			Эмэгтэй	Хөдөлмөр эрхэлдэг	Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө	Төрөлхийн	Олдмол	Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
											Ердийн өвчин	Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин	Зам тээврийн осол	Үйлдвэрлэлийн осол	Ахуйн осол
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо <i>Мөр1= Мөр(2:12) = (13+25+37+49+61+73+85)</i>	1														
0-4	2														
5-9	3														
10-14	4														
15	5														
16	6														
17	7														
18	8														
19	9														
20-34	10														
35-64	11														
65, түүнээс дээш настай	12														
Харааны <i>Мөр13= Мөр(14:24)</i>	13														
0-4	14														
5-9	15														
10-14	16														
15	17														
16	18														
17	19														
18	20														
19	21														
20-34	22														
35-64	23														
65, түүнээс дээш настай	24														

7. ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮН

Үзүүлэлт	МД	Бүгд			Байршил				Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөл						
		Бүгд	Эмэгтэй	Хөдөлмөр эрхэлдэг	Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө	Төрөлхийн	Олдмол	Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
											Ердийн өвчин	Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин	Зам тээврийн осол	Үйлдвэрлэлийн осол	Ахуйн осол
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ярианы <i>Мөр25= Мөр (26:36)</i>	25														
0-4	26														
5-9	27														
10-14	28														
15	29														
16	30														
17	31														
18	32														
19	33														
20-34	34														
35-64	35														
65, түүнээс дээш настай	36														
Сонсголын <i>Мөр37= Мөр (38:48)</i>	37														
0-4	38														
5-9	39														
10-14	40														
15	41														
16	42														
17	43														
18	44														
19	45														
20-34	46														
35-64	47														
65, түүнээс дээш настай	48														

7. ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮН

Үзүүлэлт	МД	Байршил							Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөл						
		Бүгд	Эмэгтэй	Хөдөлмөр эрхэлдэг	Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө	Төрөлхийн	Олдмол	Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
											Ердийн өвчин	Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин	Зам тээврийн осол	Үйлдвэрлэлийн осол	Ахуйн осол
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Хөдөлгөөний <i>Мөр49= Мөр (50:60)</i>	49														
0-4	50														
5-9	51														
10-14	52														
15	53														
16	54														
17	55														
18	56														
19	57														
20-34	58														
35-64	59														
65, түүнээс дээш настай	60														
Сэтгэц <i>Мөр61= Мөр (62:72)</i>	61														
0-4	62														
5-9	63														
10-14	64														
15	65														
16	66														
17	67														
18	68														
19	69														
20-34	70														
35-64	71														
65, түүнээс дээш настай	72														

7. ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮН

Үзүүлэлт	МД	Бүгд	Байршил						Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөл						
			Эмэгтэй	Хөдөлмөр эрхэлдэг	Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө	Төрөлхийн	Олдмол	Өвчнөөр		Осол гэмтлээр		
											Ердийн өвчин	Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин	Зам тээврийн осол	Үйлдвэрлэлийн осол	Ахуйн осол
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Хавсарсан <i>Мөр73=(74:84)</i>	73														
0-4	74														
5-9	75														
10-14	76														
15	77														
16	78														
17	79														
18	80														
19	81														
20-34	82														
35-64	83														
65, түүнээс дээш настай	84														
Бусад <i>Мөр85= Мөр (86:96)</i>	85														
0-4	86														
5-9	87														
10-14	88														
15	89														
16	90														
17	91														
18	92														
19	93														
20-34	94														
35-64	95														
65, түүнээс дээш настай	96														

Балансын шалгалт: Багана1= Багана(4:7) = Багана(8+9), Багана9= Багана (10:14)

8. ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт	МД	Бүгд	Байршил					
			Эмэгтэй	Хөдөлмөр эрхэлдэг	Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө
А	Б	1	2	3	4	5	6	7
Байнгын асаргаанд байдаг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо <i>Мөр1= Мөр (2:12)</i>	1							
0-4	2							
5-9	3							
10-14	4							
15	5							
16	6							
17	7							
18	8							
19	9							
20-34	10							
35-64	11							
65, түүнээс дээш настай	12							
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр тогтоолгосон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо	13							
Сургуульд суралцдаг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тоо <i>Мөр14=(15+16)</i>	14							
ЕБС-д суралцдаг	15							
ЕБ-ын тусгай сургуульд суралцдаг	16							
Сургуульд суралцдаггүй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тоо <i>Мөр17=(18+19)</i>	17							
Огт суралцдаггүй	18							
Сургууль завсардсан	19							

Балансын шалгалт: Багана1= Багана(4:7)

Мэдээг гаргасан: /...../

Тамга тэмдэг

Мэдээг хянасан: /...../

/Албан тушаал/ /Гарын үсэг/ /Нэр/

20.... оны сарын өдөр

НИЙГМИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН 20... ОНЫ МЭДЭЭ,

МАЯГТ (А-НЗҮ-1)-ЫГ НӨХӨХ ЗААВАР

Нийгмийн эмзэг бүлгийн хүн амд чиглэсэн халамж, хамгааллын бодлого хөтөлбөрт шаардлагатай тоо мэдээллийг гаргах, улмаар тэдгээрт чиглэсэн халамжийн бодлого, хөтөлбөр боловсруулах, хэрэгжилтийг үнэлэхэд тус албан ёсны статситик мэдээний зорилго оршино. Нийгмийн зарим үзүүлэлтийн маягт (А-НЗҮ-1)-ын мэдээллийг гаргахдаа тухайн засаг захиргааны нэгжийн хүн ам, өрхийн мэдээллийн сан болон халамж, нийгмийн даатгал, эрүүл мэнд, байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн байгууллагуудын мэдээллийг үндэслэн гаргана.

Мэдээний урсгал:

1. Баг, хорооны засаг дарга нар нэгтгэж жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-ны дотор сумын ЗДТГ, дүүргийн статистикийн хэлтэст маягтаар хүргүүлнэ.
2. Сумын ЗДТГ, дүүргийн статистикийн хэлтэс 12 дугаар сарын 30-ны дотор аймаг, нийслэлийн статистикийн газар, хэлтэст цахимаар ирүүлнэ.
3. Аймаг, нийслэлийн статистикийн газар, хэлтэс дараа оны 1 дүгээр сарын 7-ны дотор Үндэсний статистикийн хороонд цахимаар ирүүлнэ.

Хаягийн хэсэг: Аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хорооны нэрийг бичиж, кодыг “Монгол улсын засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн код”-оос харж нөхнө.

Тосгон 500-15000 оршин суугчтай, хөдөө аж ахуй, үйлдвэрлэл, аялал жуучлал, амралт сувилал, тээвэр, худалдаа зэрэг салбарын аль нэг нь хөгжсөн, өөрийн удирдлага бүхий суурин газар мөн /Монгол Улсын Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 2/.

Хүснэгт 1. ӨНЧИН ХҮҮХЭД

“Бүтэн өнчин хүүхэд” гэж эцэг, эх нь тогтоогдоогүй, эсвэл эцэг, эх нь хоёул нас барсан, сураггүй алга болсон, эрх зүйн чадамжгүй, эцэг, эх байх эрхээ шүүхийн шийдвэрээр хязгаарлуулсан, хасуулсан бол тухайн шийдвэр хүчин төгөлдөр байх хугацаанд, түүнчлэн эцэг тодорхойгүйн улмаас эхтэйгээ амьдарч байгаад эх нь нас барсан, гэр бүл салсны улмаас асрамждаа авсан эх /эцэг/ нь нас барсан 18 хүртэлх насны хүүхдийг хамруулна /Монгол Улсын Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.7/.

“Хагас өнчин хүүхэд” гэж эцэг эсвэл эх нь тогтоогдоогүй, эцэг эхийн аль нэг нь нас барсан, сураггүй алга болсон, эрх зүйн чадамжгүй, эцэг эсвэл эх байх эрхээ шүүхийн шийдвэрээр хязгаарлуулсан, хасуулсан бол тухайн шийдвэр хүчин төгөлдөр байх хугацаанд, гэр бүл салсны улмаас эцэг эсвэл эхийн асрамжид орсон 18 хүртэлх насны хүүхдийг хамруулна.

Хүснэгт 2. ӨРХ ТОЛГОЙЛСОН ЭХ /ЭЦЭГ/

- “Өрх толгойлсон эх /эцэг/” гэж нөхөр, эхнэрийн аль нэг нь нас барсан, эсвэл сураггүй алга болсон нь шүүхээр тогтоогдсон, гэрлэлтээ цуцлуулсан, эх /эцэг/ байх эрхээ шүүхийн шийдвэрээр хязгаарлуулсан, хасуулсан бол тухайн шийдвэр хүчин төгөлдөр байх хугацаанд, гэрлэж байгаагүй боловч төрүүлсэн болон үрчлэн авсан хүүхэдтэй ганц

бие эх /эцэг/-ийг хамааруулна /Монгол Улсын Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.8/. Өрх тэргүүлдэг гэсэн нөхцөл хангагдсан бүх хүнийг насны хязгаар харгалзахгүйгээр өрх толгойлсон эх /эцэг/ -д хамруулна.

Дээрхээс бусад шалтгаанаар тусдаа амьдарч байгаа эхнэр, нөхрийг өрх толгойлсон эх /эцэг/-т хамруулахгүй.

Ам бүлийн тоо: Ам бүлийн тоог эхнэр, нөхөр, хүүхдүүдийн тоогоор эсвэл эцэг, эх, хүүхдүүдийн тоогоор гаргана. Өөрөөр хэлбэл, тухайн өрхөд ам бүлийн гишүүдээс гадна садан төрөл, бусад хүмүүс амьдарч болох ба эдгээр хүмүүсийг ам бүлийн тоонд оруулахгүй.

Хүснэгт 3. АРВАН НАЙМ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХЭДТЭЙ ӨРХ ТОЛГОЙЛСОН ЭХ /ЭЦЭГ/

18 хүртэлх насны хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх /эцэг/-ийн тоог гаргахдаа дараах хүмүүсийг хамруулна. Үүнд:

- Нөхөр, эхнэрийн аль нэг нь нас барсан,
- Нөхөр, эхнэрийн аль нэг нь сураггүй алга болсон нь шүүхээр тогтоогдсон,
- Гэрлэлтээ цуцлуулсан,
- Эх /эцэг/ байх эрхээ шүүхийн шийдвэрээр хязгаарлуулсан, хасуулсан бол тухайн шийдвэр хүчин төгөлдөр байх хугацаанд
- Гэрлэж байгаагүй боловч төрүүлсэн болон үрчлэн авсан 18 хүртэлх насны хүүхэдтэй

Хүснэгт 4. ӨРХ, ӨРХИЙН ГИШҮҮДИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

Өрх: Нэг орон байранд хамт амьдардаг, нэгдмэл төсөвтэй, хүнс, амьдралын наад захын хэрэгцээгээ хамтран хангадаг хэсэг бүлэг хүмүүсийг өрх гэнэ. Өрхийн гишүүд нь хоорондоо ураг төрлийн холбоотой, хамаатан садан, зарим гишүүд нь огт хамааралгүй, эсвэл эдгээрийн аль алинаас бүрдсэн байж болно. Өрх гэдэг нь гэр бүл гэсэн ойлголтоос ялгаатай. Нэг өрхөд нэг болон хэд хэдэн гэр бүл амьдарч байж болно.

1. **Ихэр хүүхэдтэй өрхийн тоо:** 2, 3 болон 4, түүнээс дээш ихэр хүүхэдтэй өрхийг хамруулна.
2. **Ихэр хүүхдийн тоо:** Тухайн өрхийн 18 хүртэлх насны 2, 3 болон 4, түүнээс дээш ихэр хүүхдийн тоог нөхнө.

Жишээлбэл, тухайн багт 5 өрхөд ихэр хүүхэд төрсөн ба тэдний 4 өрхөд нь 2 ихэр, 1 өрхөд нь 3 ихэр хүүхэд төрсөн гэе. Тэгвэл ихэр хүүдийн тоог дараах байдлаар нөхнө.

4. ӨРХ, ӨРХИЙН ГИШҮҮДИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт	МД	Бүгд	Байршил			
			Нийслэл, аймгийн төв	Тосгон	Сумын төв	Хөдөө
А	Б	1	2	3	4	5
Ихэр хүүхэдтэй өрхийн тоо <i>Мөр1= Мөр (2:4)</i>	1	5	-	-	4	1
2 ихэр хүүхэдтэй өрх	2	4	-	-	4	-
3 ихэр хүүхэдтэй өрх	3	1	-	-	-	1
4, түүнээс дээш ихэр хүүхэдтэй өрх	4	-	-	-	-	-
Ихэр хүүхдийн тоо <i>Мөр5= Мөр (6:8)</i>	5	11	-	-	8	3
2 ихэр хүүхдийн тоо	6	8	-	-	8	-
3 ихэр хүүхдийн тоо	7	3	-	-	-	3
4, түүнээс дээш ихэр хүүхдийн тоо	8	-	-	-	-	-

Өөрөөр хэлбэл, 4 өрхийн 2 ихрээр төрсөн хүүхдийн тоог 8 гэж, 1 өрхийн 3 ихрээр төрсөн хүүхдийн тоог 3 гэж ихэр хүүхэд тус бүрийн харгалзах мөрөнд нөхнө.

3. **18 хүртэлх насны 4, түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхийн тоо:** Тухайн өрхийн тэргүүлэгчтэй хүү/охин гэсэн хамааралтай 18 хүртэлх насны хүүхэдтэй өрхийн тоог нөхнө. Хүүхдэд төрсөн болон өргөмөл, дагавар хүү, охиныг хамруулна.
4. **Ганц биеэрээ өрх үүсгэн амьдарч буй ахмад настай хүний тоо:** Энэ үзүүлэлтээр өрх толгойлон ганц биеэрээ амьдарч буй ахмадын тоог гаргах бөгөөд үүнд өрх үүсгэн ганц биеэр амьдарч буй 55, түүнээс дээш насны эмэгтэй, 60, түүнээс дээш насны эрэгтэйг хамруулна /Монгол Улсын “Ахмад настны тухай” хуулийн 3.1/.
 - Ганц биеэр өрх үүсгэн амьдарч буй гэдэгт төрөл садангийн хүмүүс байгаад тэдгээрээс тусдаа өрх үүсгэн ганц биеэр амьдарч байгаа болон төрөл садангийн хүн огт байхгүй гэх мэт шалтгаануудыг үл харгалзан ганц биеэрээ амьдарч буй ахмадыг хамруулна.
5. **Тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоогдоогүй ахмад настай хүний тоо:** Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 12.1.1-д 60, түүнээс дээш насны эрэгтэй, 55, түүнээс дээш насны эмэгтэйд тэтгэвэр авах эрх үүснэ гэж заасан байдаг. Тэгвэл энэ хуулийн 14 дүгээр зүйл зөрчигдсөн буюу тэтгэвэр, тэтгэмж тогтоолгох өргөдөлд хавсаргах холбогдох баримт бичгийн бүрдэл дутуу, өргөдөл өгснөөс хойш шийдвэрлэх хугацаанд шийдвэрлэгдээгүй хоцорсон болон бусад шалтгааны улмаас тэтгэвэр, тэтгэмж нь тогтоогдоогүй 55, түүнээс дээш насны эмэгтэй, 60, түүнээс дээш насны эрэгтэйг хамруулна.
6. **Байгалийн гамшигт өртсөн хүүхдийн тоо:** Байгалийн гамшиг гэдэг нь байгаль орчин, хүний бүтээн байгуулалтыг эвдэн сүйтгэх байгалийн аюултай үзэгдлүүдийг хэлнэ. Монгол Улсын “Гамшгаас хамгаалах тухай” хуульд заасан “Аюулт үзэгдэл”-д өртсөн 18 хүртэлх насны хүүхдийг хамруулна. Үүнд:
 - “Аюулт үзэгдэл” гэж хүчтэй цасан болон шороон шуурга, ган, зуд, үер, аянга, газар хөдлөлт, гал түймэр, хүн, мал, амьтны гоц халдварт өвчин гарах, хортон шавж, мэрэгч тархах зэргийг; /Монгол Улсын “Гамшгаас хамгаалах тухай” хуулийн 4.1.2./

Хүснэгт 5 болон Хүснэгт 6. "ЭХИЙН АЛДАР" НЭГДҮГЭЭР, ХОЁРДУГААР ЗЭРГИЙН ОДОНТОЙ ЭХИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Төрийн дээд шагналын нэг болох "Эхийн алдар" I, II зэргийн одон авсан эхийн мэдээллийг нөхнө.

Монгол Улсын "Олон хүүхэд төрүүлж өсгөсөн эхийг урамшуулах тухай" хуулийн 3 дугаар зүйлд заасан нөхцөлийг хангасан эхийн мэдээллийг энэ хүснэгтэд хамруулна. Үүнд:

3 дугаар зүйл. Хуулийн үйлчлэх хүрээ

3.1. Энэ хуулийн үйлчлэлд дараах эх хамаарна:

3.1.1. дөрөв болон түүнээс дээш хүүхэд төрүүлж өсгөсөн, бага хүүхэд нь 1 нас хүрсэн, энэ хуулийн 4.1.1, 4.1.2-т заасан нөхцөлийг хангасан эх

3.1.2. шинээр "Эхийн алдар" одон авсан эх

3.2. Энэ хуулийн 3.1.1-д заасан "дөрөв болон түүнээс дээш хүүхэд төрүүлж өсгөсөн" гэдэгт бага хүүхэд нь нэг нас хүрэхэд дөрөв ба түүнээс дээш хүүхэдтэй байсан бөгөөд үүнд тэр үед гурав хүртэлх насанд нь үрчлэн авсан хүүхэд хамаарах ба харин эхийн төрүүлж бусдад үрчлүүлсэн хүүхэд хамаарахгүй.

3.3. Энэ хуулийн 4.1.1-д заасан "зургаан хүүхэд төрүүлж өсгөсөн", 4.1.2-т заасан "дөрвөн хүүхэд төрүүлж өсгөсөн" гэдгийг энэ хуулийн 3.2-т заасан агуулгаар төсөөтэй хэрэглэж ойлгоно.

4 дүгээр зүйл. Олон хүүхэд төрүүлж өсгөсөн эхэд олгох урамшуулал

4.1. Олон хүүхэд төрүүлж өсгөсөн эхийг дараахь одонгоор шагнана:

4.1.1. зургаан хүүхэд төрүүлж өсгөсөн эхийг "Эхийн алдар" нэгдүгээр зэргийн одонгоор

4.1.2. дөрвөн хүүхэд төрүүлж өсгөсөн эхийг "Эхийн алдар" хоёрдугаар зэргийн одонгоор

4.2. Энэ хуулийн 4.1.1, 4.1.2-т заасан одон бүхий эхэд хуульд заасан журмын дагуу мөнгөн тусламж олгоно.

Хүснэгт 7. ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮН

Бие махбод, оюун санаа, сэтгэл мэдрэл, мэдрэхүйн байнгын согог нь орчны бусад саадтай нийлсний улмаас бусдын адил нийгмийн амьдралд бүрэн дүүрэн, үр дүнтэй оролцох чадвар нь хязгаарлагдсан хүнийг "хөгжлийн бэрхшээлтэй" гэж ойлгоно /Монгол Улсын Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухайн хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1/.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн амд хөдөлмөр магадлах комисс, Хүүхдийн эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын салбар комиссын хуралдаанаар орж хөдөлмөрийн

чадвар алдалтын хувийг тогтоолгосон болон тус комиссоор ороогүй боловч тухайн хүн өөрийгөө хөгжлийн бэрхшээлтэй гэж тодорхойлсон хүн амыг хамруулна.

Хөгжлийн бэрхшээлийн төрлийг дараах байдлаар ойлгоно. Үүнд:

1. **Төрөлхийн:** Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөлд удамшлын эмгэг, согог, жирэмсний болон төрөх үеийн хүндрэлээс шалтгаалан бие махбод, оюун санаа, сэтгэл мэдрэл, мэдрэхүйн согогтой болж бусдын адил нийгмийн харилцаанд оролцох чадвар нь хязгаарлагдсан хүнийг хамруулна.
2. **Олдмол:** Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөлд ахуйн болон үйлдвэрлэлийн осол, гэмтэл, ердийн болон мэргэжлээс шалтгаалах өвчний улмаас бие махбод, оюун санаа, сэтгэл мэдрэхүйн согогтой болж, бусдын адил нийгмийн харилцаанд оролцох чадвар нь хязгаарлагдсан хүнийг хамруулна.

Хөгжлийн бэрхшээлийн илэрсэн хэлбэрийг дараах байдлаар ойлгоно. Үүнд:

1. **Харааны:** Харах эрхтний гэмтэл, согог, өвчин эмгэгийн улмаас хүний “харах” хэвийн үйл ажиллагааны чадвар алдагдсан буюу хязгаарлагдсан хүнийг хамруулна. Хэрэв нүдний шил зүүгээд хэвийн түвшинд хардаг бол харааны бэрхшээлд тооцохгүй.
2. **Ярианы:** Хэл, ярианы эрхтний гэмтэл, согог, өвчин, эмгэгийн улмаас хүний “ярих”, “харилцах” хэвийн үйл ажиллагааны чадвар алдагдсан буюу хязгаарлагдсан хүнийг хамруулна.
3. **Сонсголын:** Сонсголын болон хэл, ярианы эрхтний гэмтэл, согог, өвчин эмгэгийн улмаас хүний “сонсох” хэвийн үйл ажиллагааны чадвар алдагдсан буюу хязгаарлагдсан хүнийг хамруулна. Хэрэв сонсголын төхөөрөмж зүүгээд сонсох түвшин хэвийн түвшинд байдаг бол энд хамруулахгүй.
4. **Хөдөлгөөний:** Биеийн тодорхой хэсгийг хөдөлгөх чадваргүйн улмаас хүний амьдралын өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг гүйцэтгэх чадваргүй хүнийг хамруулна.
5. **Сэтгэцийн:** Сэтгэцийн эмгэг нь бодох сэтгэх, мэдрэх ухамсарлахуйн болон зан төлвийн, оюун ухааны өөрчлөлтөөр илрэх бөгөөд үүнийхээ улмаас хүний нийгэмд биеэ авч явах байдал нь өөрчлөгдсөн, гадаад (төрөх үеийн хүндрэлүүдийн үлдцийн улмаас 0-3 насанд тэнэгрэх) болон дотоод (хромосомын өөрчлөлт, бодисын солилцоо дутмагшил гэх мэт) шалтгааны улмаас ойлгох, сэтгэх, мэдрэх үйл ажиллагаа нь хязгаарлагдсан хүнийг хамруулна.
6. **Хавсарсан:** Нэг хүнд нэгээс дээш төрлийн хөгжлийн бэрхшээлийн хэлбэр, согог тохиолдвол хавсарсан хөгжлийн бэрхшээлд хамруулна. Жишээлбэл, хөдөлгөөний болон харааны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг харааны болон хөдөлгөөний бэрхшээлтэй хүн амд хамруулахгүйгээр хавсарсан хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн амд хамруулна.
7. **Бусад:** Ямар нэгэн эмгэг болон өвчний улмаас өдөр тутмын үйл ажиллагааг гүйцэтгэх чадвараа алдсан хүнийг үүнд хамруулна /Тухайлбал, дотор эрхтний эмгэгүүд, хавдар гэх мэт/.

Хөдөлмөр эрхэлдэг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо, насны бүлэг:

1. Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлт: Эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа 5-11 насны, хөнгөн ажлыг 7 хоногт 14-өөс дээш цагаар хийж байгаа 12-14 насны, 7 хоногт 43 ба түүнээс дээш цагаар ажиллаж байгаа 15-17 насны бүх хүүхдийг тус тус хамруулна /Хөдөлмөр эрхлэлт, ажиллах хүчний статистикийн үзүүлэлтийг тооцох аргачлал/.
2. 15, түүнээс дээш насны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн амын хөдөлмөр эрхлэлтийг тодорхойлохдоо дараах нөхцөлүүдийг хангасан эсэхээр бүртгэнэ.
 - а. Эдийн засгийн байнгын болон тухайн үеийн идэвхтэй хүн амын тодорхойлолтод нийцсэн бол хөдөлмөр эрхэлдэг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн амд хамруулан бүртгэнэ /Хөдөлмөр эрхлэлт, ажиллах хүчний статистикийн үзүүлэлтийг тооцох аргачлал/.

Хүснэгт 8. ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ

Байнгын асаргаанд байдаг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо: “Байнгын асаргаа шаардлагатай иргэн” гэж бусдын туслалцаагүйгээр өдөр тутмын үйлдлээ бие даан гүйцэтгэх чадваргүй, эсхүл оюуны хөгжлийн бэрхшээлтэй, сэтгэцийн хүнд хэлбэрийн эмгэгтэй хүнийг хамруулна /Монгол Улсын “Нийгмийн халамжийн тухай” хуулийн 3.1.6/.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр тогтоолгосон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо: Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 12.1.3-д хөдөлмөрийн чадвараа 50 ба түүнээс дээш хувиар алдсан 16 насанд хүрсэн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд тэтгэвэр авах эрх үүснэ гэж заасан байдаг. Энэ хуулийн 12.1.3 дугаар зүйл заалтад хамаарах тэтгэвэр, тэтгэмж нь тогтоогдсон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг хамруулан бүртгэнэ.

Сургуульд суралцдаг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тоо: Ерөнхий боловсролын болон албан бус сургалтад хамрагдаж буй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг хамруулна. Албан бус боловсролын дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтад хамрагдаж буй хүүхдийг сургуульд сурдаг гэж үзнэ.

- Албан бус боловсролын сургалт: Сургуулиас гадуурх зохион байгуулалттай сургалтын үйл ажиллагааг хэлэх бөгөөд үүнд, төрөл бүрийн мэргэжил олгох (жолоо, гадаад хэл, тогооч, компьютерийн гэх мэт) эсхүл амьдрах ухаанд сургах (ногоо тарих, алт мөнгөний дархан) зэрэг алсын зайн сургалтыг хамруулна.

Сургуульд суралцдаггүй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тоо: Ямар нэг шатны боловсрол олгодог сургалтад хамрагддаггүй хүүхдийг хамруулна. Үүнээс огт суралцдаггүй, завсардсан эсэхээр тодорхойлж сургуульд суралцдаггүй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тоог гаргана.